

Źródła:

Adam Bremeński 1893, *Adam's von Bremen Hamburgische Kirchengeschichte*, tłum. J. Laurent, Leipzig.

Al-Idrisi (Ал-Идриси) 2006, Al-Idrisi. O stranah i narodah Vostočnoj Evropy, (*Ал-Идриси. О странах и народах Восточной Европы*) tekst, perevod, kommentarij I.G. Konovalova, Moskva

Edda poetycka 1985, Tłum. i oprac. A. Załuska-Strömberg, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.

Gesta Hungarorum 2006, *Anonimowego notariusza króla Béli Gesta Hungarorum*, Kraków.

Ibn Fadlan 1985, *Ibn Fadlān, Kitāb (Księga). Na podstawie rękopisu Meszchedzkiego, Źródła arabskie do dziejów Słowiańszczyzny*, III, oprac. A. Kmietowicz, F. Kmietowicz, tłum. T. Lewicki, Wrocław.

Ипат'ѣвскаâ лѣтопис' (Ипатьевская лѣтопись) 1908, *Polnoe sobranie russkih' lѣtopisej 2*, S.-Peterburg. (*Полное собрание русских лѣтописей*) 2, С.-Петербургъ.

Kartoteka H. Jankuhna – Kartoteka Herberta Jankuhna, przechowywana w Muzeum Schloß Gottorf w Szlezwiku.

Kartoeteka P. Paulsena – Kartoteka Petera Paulsena, przechowywana w Muzeum Schloß Gottorf w Szlezwiku.

Knytlinga saga 1919–1925, *Sögur Danakonunga*, oprac. C. Petersens, E. Olson, København.

Konstantyn Porfirogeneta *O zarządzaniu państwem*, tłum. i oprac. A.M. Paroń, Wrocław (w przygotowaniu).

Kronika halicko-wołyńska 2017, *Kronika halicko-wołyńska. Kronika Romanowiczów*, tłum. wstęp i komentarze D. Dąbrowski, A. Jusupović. Kraków–Warszawa.

Kronika halicko-wołyńska (MPH) 2017, *Kronika halicko-wołyńska (Kronika Romanowiczów)*. Monumenta Poloniae Historica. Seria II – Tom 16. Wyd. D. Dąbrowski, A. Jusupović. Kraków–Warszawa.

Książeczka Sudowów 2001, *Sūduvių knygelė*, [w:] „*Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai*” II, XVI amžius, red. N. Vėlius, Vilnius, s. 123–156.

Lavrent'evskaâ lѣtopis' 1926–1928 *Polnoe sobranie russkih' lѣtopisej 1*, S.-Peterburg. (*Полное собрание русских лѣтописей 1*, С.-Петербургъ.).

Piotr z Dusburga 2004, *Kronika ziemi pruskiej*, tłum. S. Wyszomirski, Toruń.

Popiežių bulės 1987, *Popiežių bulės dėl kryžiaus žygių prieš prūsus ir lietuvius XIII a.*, oprac. E. Gudavičius, A. Nikžentaitis, Vilnius.

Powieść minionych lat 2005, *Powieść minionych lat. Najstarsza kronika kijowska*, tłum. F. Sielicki. Warszawa–Wrocław.

Saga o Egilu 1974, *Saga o Egilu*, tłum. A. Załuska-Strömberg, Poznań.

Literatura:

Abramova, M.P. (Абрамова, М.П.) 1982, *Novye materialy rannesrednevekovykh mogil'nikov severnogo Kavkaza*, [w:] *Sovetskaâ Arheologiâ* 2, Moskva, s. 135-155 (Новые материалы раннесредневековых могильников северного Кавказа, [w:] *Советская Археология* 2, Москва).

Abrams, L. 2012, *Diaspora and identity in the Viking Age*, "Early Medieval Europe", t. 20, s. 17-38. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0254.2011.00333.x>

1873, Ein Abschnitt aus dem arabischen Geographen Idirisi, "Verhandlungen der Gelehrten Estnischen Gesellschaft zu Dorpat" 7, s. 1-12.

1874, Alterthumsgesellschaft Prussia 1874, "Altpreussische Monatsschrift" 11, s. 585-588.

Ambroz, A.K. (Амброз А.К.) 1971, *Problemy rannesrednevekovoj hronologii Vostočnoj Evropy. Čast II*, [w:] *Sovetskaâ Arheologiâ* 3, Moskva, s. 106-134 (Проблемы раннесредневековой хронологии Восточной Европы. Часть II. Советская Археология 3, Москва).

Ambroz, A.K. (Амброз А.К.) 1981, *Vostočnoevropejskie i sredneaziatskie stepi V - pervoj poloviny VIII v.*, [w:] *Stepi Evrazii v epohu srednevekov'â*, red. A.S. Pletneva, *Arheologiâ SSSR*, Moskva, s. 10-23. (Восточноевропейские и среднеазиатские степи V - первой половины VIII в), [w:] *Степи Евразии в эпоху средневековья*. (ред.) А.С. Плетнева, *Археология СССР*. Москва).

Antoniewicz, J. 1955, *Niektóre dowody kontaktów słowiańsko-pruskich w okresie wczesnośredniowiecznym w świetle źródeł archeologicznych*, "Wiadomości Archeologiczne", t. 22, s. 233-277.

Antoniewicz, J. 1960, *Ślady handlu Słowian z Bałtami we wczesnym średniowieczu*, "Rocznik Olsztyński", t. 3, s. 9-20.

Apals, J., Mugurēvičs, Ē. 2001, *Vēlais dzelzs laikmets (agrie viduslaiki) 800.-1200. g.*, [w:] *Latvijas senākā vēsture. 9. g. t. pr. Kr. - 1200. g.*, red. Ē. Mugurēvičs, A. Vasks, Rīga, s. 290-377.

Arbman, H. 1940, *Birka I. Die Gräber. Tafeln*, Uppsala.

Arbman, H. 1943, *Birka I. Die Gräber. Text*, Uppsala.

Arhipov, G.A. (Архипов Г.А.) 1973, *Marijcy IX-XI vv., Joškar - Ola*. (Марийцы IX-XI вв.)

Arne, T.J. 1914, *La Suède et l'Orient*, Uppsala.

Arne, T.J. 1938, *En sino-iransk kopp*, "Fornvännen" 33, s. 107-113.

Arslanova, F.H. (Арсланова Ф.Х.) 2013, *Očerki srednevekovoj arheologii Verhnego Priirtyš'â. Materialy i issledovaniâ po arheologii Kazahstana*, 3, Astana (Очерки средневековой археологии Верхнего Прииртышья. Материалы и исследования по археологии Казахстана, Том 3. Астана).

Artamonov, M.I. (Артамонов, М.И.) 1958, *Sarkel-Belaâ Veža*, [w:] *Trudy Volgo-Donskoj arheologičeskoj èkspedicii I*, red. M.I. Artamonov, *Materialy i issledovannâ po arheologii SSSR* 62, Leningrad, s. 7-84. (Саркел-Белая Вежа, [w:] *Труды Волго-Донской археологической экспедиции I*, Материалы и исследования по археологии СССР, red. М.И. Артамонов).

Aspelin, J.R. 1884, *Antiquités du Nord Finno-Ougrien, IV l'age du fer, Antiquités des Provinces Baltiques*, Helsinki.

Atgāzis, M. 1974, *Latvijas PSR arheoloģisko pieminekļu un savrupatradumu vietu saraksts*, [w:] *Latvijas PSR arheoloģija*, red. A. Bīrons, Ē. Mugurēvičs, Ā. Stubavs, E. Šnore, Rīga, s. 323-345.

Atgāzis, M. 2001, *Vidējais dzelzs laikmets*, [w:] *Latvijas senākā vēsture. 9. g. t. pr. Kr. - 1200. g.*, red. Ē. Mugurēvičs, A. Vasks, Rīga, s. 232-289.

Azbelev, P.P. (Азбелев П.П.) 1993, *Sibirskie elementy vostočnoevropejskogo geral'dičeskogo stilâ*, [w:] *Peterburgskij arheologičeskij vestnik*, Vyp. 3, Sankt Peterburg, s. 89-93 (Сибирские элементы восточноевропейского геральдического стиля, [w:] *Петербургский археологический вестник. Вып. 3. Санкт Петербург*).

Badeev, D.Ū., Koval', V.Ū. (Бадеев Д.Ю., Коваль В.Ю.)

Azbelev, P.P. (Азбелев П.П.) 2018, *Issledovaniâ remeslenno-torgovogo rajona srednevekovogo Bolgara*, [w:] *Povolžskaâ Arheologiâ*, 2(24), Kazan', s. 270-289. (Исследования ремесленно-торгового района средневекового Болгара, [w:] *Поволжская археология*, 2(24), Казань).

Bähr, J.K. 1850, *Die Gräber der Liven*, Dresden.

Baltramiejūnaitė, D. 2012, *Mažulonių piliakalnis, "Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2011 metais"*, s. 52-56.

Bender, J. 1873, *Kufische Münzen aus dem Boden Ermlands*, "Altpreussische Monatsschrift", t. 10, s. 372-376.

Berga, T. 2005, *Austrumu monētu atdarinājumi Latvijā*, "Arheoloģija un Etnogrāfija", t. 22, s. 127-134.

Berga, T. 2011, *Atsvariņu atradumi pilskalnos un ciemu vietās Latvijā 10.-13. gs.*, "Arheoloģija un Etnogrāfija", t. 25, s. 100-116.

Berga, T. 2017, The distribution and chronology of trading equipment in present-day Latvia in the tenth to thirteenth centuries, " *Archaeologia Baltica*", t. 24, s. 59-77. <https://doi.org/10.15181/ab.v24i0.1566>

Bezenberger, A. 1914, Gräberfeld bei Laptau, "Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia", t. 23, H.I, s. 157-180.

Biezuńska-Małowist, I., Małowist, M. 1987, *Niewolnictwo*, Warszawa.

Biskup, M., Labuda, G. 1986, *Dzieje Zakonu Krzyżackiego w Prusach*, Gdańsk.

Bitner-Wróblewska, A. 2015, Projekt Szurpiły. Inicjatywa prof. Jerzego Okulicza-Kozaryna i jej konsekwencje badawcze, [w:] *Materiały do Archeologii Warmii i Mazur*, t. 1, red. S. Wadył, M. Karczewski, M. Hoffmann, Warszawa-Białystok, s. 13-18.

Bitner-Wróblewska, A., Bliujienė, A., Wróblewski, W. 2008, Following the Traces of the Lost Ēgliškiai-Anduliai Curonian Cemetery, " *Archaeologia Baltica*", t. 9, s. 77-91.

Bitner-Wróblewska, A., Kontny, B. 2006, Controversy about three-leaf arrowheads from Lithuania, " *Archaeologia Lituana*", t. 7, s. 104-122.

Bitner-Wróblewska, A., Wróblewski, W. 2001, Unikatowe okucia rogów do picia z okresu Vendel z cmentarzysk w Anduln/Anduliai (zachodnia Litwa) i Valsgårde (środkowa Szwecja), [w:] *Officina archaeologica optima. Studia ofiarowane Jerzemu Okuliczowi-Kozarynowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. W. Nowakowski, A. Szela, Warszawa, s. 19-33.

Blifel'd, D.I. (Д.І. Бліфельд) 1977, *Davn'orus'ki pam'âtki Šestovici (Давньоруські пам'ятки Шестовици)*. Kiïv.

Bliujienė, A. 1999, *Vikingų epochos kuršių papuošalų ornamentika*, Vilnius.

Bliujienė, A. 2006, Role of the Curonians in the Eastern Baltic Area. The Transition Process from the Late Migration Period into the Early Viking Age (Cultural Aspects), [w:] *Transformatio mundi. The Transition from the Late Migration Period to the Early Viking Age in the East Baltic*, red. M. Bertašius, Kaunas, s. 183-193.

Bliujienė, A. 2008, Trade, Warfare, Looting and Hoarding: Attributes of Viking Age Contacts across the Baltic Sea, [w:] *Latvijas nacionālā vēstures muzeja raksti 14. Pētījumi kuršu senatnē*, red. V. Muižnieks, Rīga, s. 167-179.

Bogucki, M. 2007, Coin finds in the Viking-Age emporium at Janów Pomorski (Truso), and the 'Prussian phenomenon', [w:] *Money circulation in antiquity the middle ages and modern times. Time, range, intensity*, red. S. Suchodolski, M. Bogucki, Warszawa-Kraków, s. 79-108.

Bogucki, M. 2009, *Drugie znalezisko wczesnośredniowiecznych ozdób srebrnych ze Skomętna Wielkiego pod Ełkiem*, [w:] *Bałtowie i ich sąsiedzi. Marian Kaczyński in memoriam*, red. A. Bitner-Wróblewska, G. Iwanowska, Seminarium Bałtyjskie II, Warszawa, s. 495-515.

Bogucki, M. 2016, Intercultural relations of the inhabitants of Polish territory in the 9th and 10th centuries, [w:] *The Past Societies*, red. P. Urbańczyk 5 500 AD - 1000 AD, red. M. Trzeciecki, s. 223-276.

Bogucki, M. 2017, Szlaki handlowe środkowej i dolnej Wisły w X-XI w. w świetle danych archeologicznych, [w:] *Bodzia. Elitarny cmentarz z początków państwa polskiego*, red. A. Buko, Warszawa, s. 17-31.

Bokovenko, N.A., Zadneprovskij, Ū.A. (Боковенко Н.А., Заднепровский Ю.А.) 1992, Rannie kočevniki Vostočnogo Kazahstana, [w:] *Stepnaâ polosa aziatskoj časti SSSR v skifo-sarmatskoe vremâ*, red. tomu M.G. Moškova, *Arheologiâ SSSR*, red. B.A. Rybakov, Moskva, s. 140-149 (Ранние кочевники Восточного Казахстана, [w:] *Степная полоса азиатской части СССР в скифо-сарматское время*. ред. тома М.Г. Мошкова. *Seria: Археология СССР*, ред. Б.А. Рыбаков. Москва).

Bugarski, I. 2005, A contribution to the study of lamellar armours, "Starinar", t. 55, s. 161-179. <https://doi.org/10.2298/STA0555161B>

Bugys, P. 2016, A study of lamellar armour plates from the Lower Castle of Vilnius, "Acta Militaria Mediaevalia", t. 12, s. 35-50.

Chilmon, K. 1972, Smolniki, pow. Suwałki, "Informator Archeologiczny. Badania rok 1971", s. 220.

Ciglis, J. Radiņš, A. 2002, *Ludzas Odūkalna kapulauka katalogs*, Rīga.

McCormick, M. 2009, *Narodziny Europy. Korzenie gospodarki europejskiej 300-900*, Warszawa.

Curcumiâ, M. (Цурцумия М.) 2012, Èvolūciâ plastničatogo dospheha v Gruzii i Vizantii. Lamellârnye I češujčatye dosphehi v X-XII vv, [w:] *ПОЛЕМОЛОГОΣ*. Sbornik statej pamâti profesora V.V. Kučny, Volgograd, s. 58-95 (Эволюция пластинчатого доспеха в Грузии и Византии. Ламеллярные и чешуйчатые доспехи в X-XII вв., [w:] *ПОЛЕМОЛОГОΣ*. Сборник статей памяти профессора В.В. Кучм., Волгоград).

Dajga, I.V. (Дайга И.В.) 1960, K voprosu o litejnyh formah i litejnom dele na territorii Latvii (do XIII v.), "Sovetskaâ Arheologiâ" 3, s. 78-92. (К вопросу о литейных формах и литейном деле на территории Латвии (до XIII в.) "Советская Археология").

Dawson, T. 2002, *Suntagma Hoplôn: The Equipment of Regular Byzantine Troops*, c. 950 to c. 1204, [w:] *Companion to Medieval Arms and Armour*, red. D. Nicolle, Woodbridge, s. 81-90.

Dončeva, S. (Дончева, С.). 2020, O forme i dekore remennyh blâšek v rannesrednevekovej Bolgarii, [w:] "Na jedno krylo - serebrânaâ, Na drugoe - zolotaâ". Sbornik statej pamâti Svetlany Râbčevoj, red. R.A. Rabinovič, N.P. Tel'nov, Kišinev, s. 55-68 (О форме и декоре ременных бляшек в раннесредневековой Болгарии, [w:] "На одно крыло - серебряная, На другое - золотая...". Сборник статей памяти Светланы Рябцевой, red. Р.А. Рабинович, Н.П. Тельнов, Кишинев).

- Dubov, I.V. (Дубов, И.В.) 1989, *Velikij Volžskij put'*, Leningrad. (ВеликийВолжскийпуть).
- Dulinicz, M. 2001, *Kształtowanie się Słowiańszczyzny Północno-Zachodniej*, Warszawa.
- Dzik, M. 2014, *Metalowe ozdoby i części stroju*, [w:] *Średniowieczne cmentarzysko w Czarnej Wielkiej II*, red. H. Karwowska, Białystok s. 161-194.
- Edberg, R. 2003, *By Lodia and Troika. Early Russian Travellers' Accounts*, [w:] *By the Water. Archaeological Perspectives on Human Strategies Around the Baltic Sea*, red. J. Rönnby, Södertörn Academic Studies 17. Södertörn, s. 99-121.
- Engel, C. 1931, *Zwe spätheidnische Silberfunde aus altsudauischem Gebiet, "Prussia"*, 29, s. 68-87.
- Engel, M. 2012, *Systemy wczesnośredniowiecznego osadnictwa jaćwieskiego w świetle badań ośrodków w Szurpiłach i Konikowie*, maszynopis rozprawy doktorskiej, archiwum Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Engel, M., Iwanicki, P., Iwanowska, G., Sobczak, C. 2013, *Grodziska Jaćwieży w perspektywie badań Działu Archeologii Bałtów Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie*, [w:] *Grodziska Warmii i Mazur 1. Stan wiedzy i perspektywy badawcze*, red. Z. Kobyliński, *Archaeologica Hereditas* 2, Warszawa-Zielona Góra, s. 45-63.
- Engel, M., Okulicz-Kozaryn, J., Sobczak, C. 2009, *Warowna siedziba jaćwieskiego nobila Шюрпы? Architektura obronna kompleksu osadniczego w Szurpiłach*, [w:] *Bałtowie i ich sąsiedzi. Marian Kaczyński in memoriam* (red. A. Bitner-Wróblewska, G. Iwanowska), *Seminarium Bałtyjskie II*, Warszawa, s. 517-544.
- Engel, M., Siemaszko, J. 2019, *Jaćwieskie cmentarzysko ciałopalne w Krukówku, pow. suwalski. Okoliczności odkrycia i opis znalezisk*, *Studia Archaeologica Sudauica II*, s. 299-309.
- Engel, M., Sobczak C. 2015, *W poszukiwaniu nekropoli Âtvâgov. Uwagi na temat znalezisk sepulkralnych z okresu wikińskiego w Szurpiłach*, *Barbaricum* 11, Warszawa, s. 131-158.
- Engel, M., Sobczak C. 2016, *Grodziska jaćwieskie w świetle najnowszych badań interdyscyplinarnych*, [w:] *Grodziska Warmii i Mazur 2. Nowe badania i interpretacje* (red. Z. Kobyliński), *"Archaeologica Hereditas"*, t. 7, Warszawa, s. 7-26.
- Engel, M., Sobczak C. 2019a, *Jeziorko Na Gurze Kelay pod Horodziszczem Surpel... Wschodnie podnóże Góry Zamkowej w świetle najnowszych badań*, *Studia Archaeologica Sudauica II*, s. 275-295.
- Engel, M., Sobczak C. 2019b, *Ozdobne okucia hełmów wczesnośredniowiecznych z zespołu osadniczego w Szurpiłach "Acta Militaria Mediaevalia" XV*, s. 65-84.
- Ericsson I. 2001, *De orientaliska beslagen i Fröjel*, publikacja on-line <http://www.gotland-fieldschool.com/beltfittings.pdf> [dostęp 16.11.2018].

Eršova, T.E. (Ершова Т.Е.) 2016, Kamernoe pogrebenie 6, [w:] Drevnerusskij nekropol' Pskova X - načala XI veka, t. 2, Kamernye pogrebeniâ Pskova. Po materialam arheologičeskikh raskopok 2003-2009 gg. u Starovoznesenskogo monastyrà, red. I.K. Labutina, Sankt-Peterburg, (Камерноепогребение 6, Древнерусский некрополь Пскова X - начала XI века: В 2 т. Т. II: Камерные погребения древнего Пскова (по материалам археологических раскопок 2003-2009 гг. у Старовознесенского монастыря), s. 257-308.

Fëdorov-Davydov, G.A. (Фёдоров-Давыдов, Г.А.) 1966, Kočevniki Vostočnoj Evropy pod vlastiû zolotoordynskih hanov, Arheologičeskie pamâtniki, Moskva (Кочевники Восточной Европы под властью золотоордынских ханов: Археологические памятники, Москва).

Fëdorov-Davydov, G.A. (Фёдоров-Давыдов, Г.А.) 1994, Zolotoordynskie goroda Povolž'â, Moskva. (Золотоордынские города Поволжья. Москва.)

Fehner, M.V., Nedošivina, I.G. (М.В. Фехнер, И.Г. Недошивина) 1987, Ètnokul'turnaâ karakteristika Timerevskogo mogil'nika po materialam pogrebal'nogo inventarâ, "Sovetskaâ Arheologijâ", t. 2, s. 70-89. (Этнокультурная характеристика Тимеревского могильника по материалам погребального инвентаря, "Советская Археология").

Friesen, O. 1912, Runinskrifterna på en koppardosa funnen i Sigtuna, augusti 1911, "Fornvännen", t. 7, s. 6-19.

Gaerte, W. 1923, Ein altpreussischer Helm, "Zeitschrift für historische Waffen- und Kostümkunde", t. 1 (10)/2-3, s. 6-7.

Gaerte, W. 1924, Die Besiedlung und Kultur Königsbergs und seiner Umgebung in vorgeschichtlicher Zeit, "Altpreußische Forschungen", t. 1, s. 97-143.

Gening, V.F., Halikov, A.H. (Генинг В.Ф., Халиков А.Х.)

Gaerte, W. 1964, Rannie Bolgary na Volge (Bol'she-Tarhanskij mogil'nik), Moskva. (Ранние Болгары на Волге (Больше-Тарханский могильник), Москва.)

Gimbutas, M. 1963, The Balts, London.

Gintautaitė-Butėnienė, E., Butėnas, E. 2002, Laivių kapinynas, "Lietuvos Archeologija", t. 22, s. 9-198.

Ģinters, V. 1937, Siguldas kapukalna ķīniešu trauciņš, "Senatne un māksla", t. 1, s. 41-45.

Gorbunova T.G. (Горбунова Т.Г.) 2005, Ukrašeniâ konskogo snarâženiâ Kidanej i ih analogii v pamâtnikah Ūžnoj i Zapadnoj Sibiri, [w:] Snarâženie kočevnikov Evrazii, Barnaul, s. 144-151 (Украшения конского снаряжения Киданей и их аналогии в памятниках Южной и Западной Сибири, [w:] Снаряжение кочевников Евразии. Барнаул).

Gorelik, M. 2002, Arms and Armour in South-Eastern Europe in the Second Half of the First Millennium AD, [w:] A Companion to Medieval Arms and Armour, red. D. Nicolle, Woodbridge, s. 127-147.

Goßler, N. 2013, Die mittelalterlichen Steigbügel aus dem Berliner Bestand der Prussia-Sammlung (ehemals Königsberg/Ostpreußen) - Studien zu Typologie, Chronologie und Kulturgeschichte, "Acta Praehistorica et Archaeologica", t. 45, s. 109-215.

Goßler, N. 2014, Wikingerzeitliche Waffen- und Reitzubehörfunde aus dem Berliner Bestand der Prussia-Sammlung (ehemals Königsberg/Ostpreußen) und ihre Beziehung zu Skandinavien, "Acta Praehistorica et Archaeologica", t. 46, s. 185-210.

Goßler, N., Jahn, Ch. 2019, Wikinger und Balten an der Memel. Die Ausgrabungen des frühgeschichtlichen Gräberfelders von Linkuhnen in Ostpreußen 1928-1939, Studien zur Siedlungsgeschichte und Archäologie der Ostseegebiete 16, Mainz.

Gräslund, A. 1984, Beutel und Taschen, [w:] Birka II:1. Systematische Analysen der Gräberfunde, red. G. Arwidsson, Stockholm, s. 141-154.

Graudonis, A. A., Tynisson, E. U. (Граудонис, Я.Я., Тыниссон, З.Ю.) 1963, Raskopki livskih kurganov v Krimulde, "Sovetskaâ Arheologiâ", t. 1, 241-252.

Griciuvienė, E. 2007, Importas. Prekyba, [w:] Sėliai. Baltų archeologijos paroda. Katalogas, Vilnius, s. 244-258.

Griciuvienė, E. 2009, Kuršiai. Genties kultūra laidosenos duomenimis, Vilnius.

Grupa, M. 2018, Elementy orientalne w kulturze materialnej we wczesnym średniowieczu na ziemiach polskich, [w:] Pierwsze kontakty polsko-arabskie. Transfer kultury arabskiej w dziejach Polski, red. A. Nalborczyk, M. Switat, J. Tyszkiewicz, Warszawa, s. 245-267.

Gunnarsson, D. 2013, The distribution of Bronze artefacts of Viking Age Eastern Baltic types discovered on Gotland. Iron Age Networks and Identities, Visby (praca magisterska w zbiorach Gotland University).

Gurevič, F.D. (Гуревич, Ф.Д.) 1968, Bližnevostočnye izdeliâ v drevnerusskih gorodah Belorussii, [w:] Slavâne i Rus', red. E.I. Krupnov, Moskva, s. 34-36 (Ближневосточные изделия в древнерусских городах Белоруссии, Славяне и Русь, Москва, red. E.I. Крупнов).

Gutowski, D. 2011, Groty strzał i bełtów ze średniowiecznego zespołu osadniczego w Szurpiłach, woj. podlaskie, Warszawa (maszynopis pracy magisterskiej w archiwum Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego).

Halikov A.H., Sharifullin R.F. (Халиков А.Х., Шарифуллин, Р.Ф.) 1976, Karavan-saraj drevnogo Bilâra, [w:] Issledovaniâ Velikogo gorola, red. V.V. Sedov, Moskva, s. 75-100 (Караван-сарай древнего Биляра [w:] Исследования Великого города, red. В. Седов, Москва).

Halikova, E.A. (Халикова, Е.А.) 1976, Bol'she-Tiganskij mogil'nik, [w:] Sovetskaâ Arheologiâ 2, Moskva, s. 158-178 (Больше-Тиганский могильник, [w:] Советская Археология 2, Москва.).

Halikova E.A., Halikov A. N. (Халикова Е.А. , Халиков А.Х.) 2018, Rannie vengry na Kame i Urale (Bol'she-Tiganskij mogil'nik, [w:] Arheologiâ evrazijskih stepej, 25, Kazan' (Раниие венгры на Каме и Урале (Больше - Тиганский могильник), [w:] Археология евразийских степей. Выпуск 25. Казань).

Hartill, D. 2005, Cast Chinese Coins, Bloomington.

Hauziński, J. 2008, Irańskie intermezzo. Dzieje Persji w średniowieczu (VII - koniec XV w.), Toruń.

Hedenstierna-Jonson, Ch. 2006, The Birka Warrior. The material culture of a martial society, Stockholm.

Herrmann, Ch. 2007, Mittelalterliche Architektur im Preussenland. Untersuchungen zur Frage der Kunstlandschaft und -geographie, Petersberg.

Holck, P. 2006, The Oseberg Ship Burial, Norway: New Thoughts On the Skeletons From the Grave Mound, "European Journal of Archaeology", t. 9(2-3), s. 185-210. <https://doi.org/10.1177/1461957107086123>

Hollack, E. 1908, Erläuterungen zur vorgeschichtlichen Übersichtskarte von Ostpreußen, Glogau-Berlin.

Huzin, F.Š. (Хузин Ф.Ш.) 2001, Volžskaâ Bulgariâ: sel'skoe hozâjstvo i promysly. Gorodskoe remeslo i trgovlâ, [w:] Očerki po arheologii Tatarstana. Učebnoe posobie, red. R.S. Hakimov, R.R. Hajrutdinov, P.N. Starostin, E.P. Kazakov, F.Š. Huzin, Kazan', s. 145-171 (Волжская Булгария: сельское хозяйство и промыслы. Городское ремесло и торговля, [w:] Очерки по археологии Татарстана. Учебное пособие, red. Р.С. Хакимов, Р.Р. Хайрутдинов, П.Н. Старостин, Е.П. Казаков, Ф.Ш. Хузин, Казань).

Ivanov, S.V (Иванов С.В.) 1978, Èlementy zašitnogo dospheha v šamanskoj odežde narodov Zapadnoj i Ūžnoj Sibiri, [w:] Ètnografiâ narodov Altaâ i Zapadnoj Sibiri, red. A.P. Okladnikov, Novosibirsk, s. 135-169 (Элементы защитного доспеха в шаманской одежде народов Западной и Южной Сибири, [w:] Этнография народов Алтая и Западной Сибири, red. Окладников А.П, Новосибирск).

Iwanowska, G. 1991, Excavations at the Jegliniec hillfort - recent developments in Balt archaeology, "Antiquity", 60/248, s. 684-695. <https://doi.org/10.1017/S0003598X00080315>

Iwanowska, G. 2015, Grodzisko w Jeglińcu w świetle nowych badań, [w:] Materiały do Archeologii Warmii i Mazur, t. 1, red. S. Wadył, M. Karczewski, M. Hoffmann, Warszawa-Białystok, s. 29-38.

Iwanowska, G., Niemyjska, A. 2004, Pendants from the earthwork at Jegliniec. Jatving links with North and North-East European culture environment, "Archaeologia Litwana", t. 5, s. 92-108.

Izmajlov, I.L. (Измайлов И.Л.) 1997, Vooruženie i voennoe delo naseleniâ Volžskoj Bulgarii X - načala XIII veka, Kazan' - Magadan (Вооружение и военное дело населения Волжской Булгарии X - начала XIII века, Казань-Магадан).

Jaanusson, H. 1971, Ett estniskt korsformat hänge från Bjurhovda i Västerås, "Fornvännen", t. 66, s. 99-104.

Jāņkalniņa, M., Krastenberga, E. 1974, Tabulas, [w:] Latvijas PSR arheoloģija, red. A. Bīrons, Ē. Mugurēvičs, Ā. Stubavs, E. Šnore, Rīga.

Jankowiak, M. 2012, Dirhams for slaves. Investigating the Slavic slave trade in the tenth century, referat wygłoszony na Seminarium Historii Średniowiecza Uniwersytetu w Oxfordzie, 27.02.2012.

Jankowiak, M. 2016, Byzantine Coins in Viking-Age Northern Lands, [w:] Byzantium and the Viking World, red. F. Androshchuk, J. Shepard, M. White, Uppsala, s. 117-139.

Jankowiak, M. 2017, What Does the Slave Trade in the Saqaliba Tell Us about Early Islamic Slavery, "International Journal of Middle East Studies", t. 49, z. 1, s. 169-172.
<https://doi.org/10.1017/S0020743816001240>

Janowski, A. 2007, Gotlandzki trzewik pochwy miecza z przedstawieniem drzewa życia ze szczyńskiego Podzamcza, "Acta Militaria Mediaevalia", t. 3, s. 177-186.

Jansson, I. 1988, Wikingerzeitlicher orientalischer Import in Skandinavien, BerRGK 69, s. 564-647.

Jaskanis, J. 1974, Badania wykopaliskowe w woj. białostockim przeprowadzone w latach 1969-1971 przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych, "Rocznik Białostocki", t. 12, s. 403-407.

Jentzsch, A. 1900, Über die im Ostpreussischen Provinzialmuseum aufbewahrten Gewichte der jüngsten heidnischen Zeit Preussens, "Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia", t. 21, s. 278-289.

Jets, I. 2012, Scandinavian Late Viking Age art styles as a part of the visual display of warriors in 11th century Estonia, "Estonian Journal of Archaeology", 16/2, 118-139.
<https://doi.org/10.3176/arch.2012.2.02>

Jończyk, L. 2012, Niemcowizna, st. 1, woj. podlaskie. Badania w roku 2011, "Światowit", t. 9(50), (2011), fasc. B, s. 319-322.

Jończyk, L. 2015, W królestwie Pikula. Z badań nad obrzędkiem pogrzebowym wczesnośredniowiecznej Jaćwieży, [w:], Materiały do Archeologii Warmii i Mazur, t. 1, red. S. Wadył, M. Karczewski, M. Hoffmann, Warszawa-Białystok, s. 235-244.

Jończyk, L., Gołębiowska-Tobiasz, A. 2015, Okucie rozetkowe z Szurpił. Import ze świata nomadów w sercu Jaćwieży, "Barbaricum", t. 11, Warszawa, s. 195-213.

Kainov, S.Û. (Кайнов, С.Ю.) 2007, Nakonečniki nožen mečej iz Gnezdova, [w:] Gnezdovo. Rezul'taty kompleksnyh issledovanij pamâtnika, red. V.V. Muraševa, Sankt-Peterburg, s. 189-210 (Наконечники ножей мечей из Гнездова, [w:] Гнездово. Результаты комплексных исследований памятника, red. В.В. Мурашева).

Kainov, S.Û. (Каинов, С.Ю.) 2016, Detal' šlema iz raskopok Sarkela - Beloj Veži, "Arheologičeskie vesti", t. 22, s. 130-134 (Деталь шлема из раскопок Саркела - Белой Вежи, Археологические вести).

Kainov, S.Û. (Каинов, С.Ю.) 2018, Detal' šlema iz Pliski, Acta Musei Varnaensis X-2, Voenni ekspedicii, v'or'ženie i snarâženie (antičnost i srednovekovie), Varna, s. 47-52. (Деталь шлема из Плиски, Военни экспедиции, въоръжение и снаряжение (античность и средновековие)).

Kamiński, A. 1953, Jaćwież. Terytorium, ludność, stosunki społeczne, Łódź.

Karimova, R.R. (Каримова Р.Р.) 2013, Èlementy ubranstva i aksesuary kostûma kočevnikov Zolotoj Ordy (tipologiâ i sociokul'turnaâ interpretaciâ), Arheologiâ evrazijskih stepej, 16, Kazan' (Элементы убранства и аксессуары костюма кочевников Золотой Орды (типология и социокультурная интерпретация). red. И.М. Миргалеев. Серия: Археология евразийских степей. Выпуск 16, Казань).

Kazakevičius, V. 1996, IX-XIII a. baltų kalavijai, Vilnius.

Kazakevičius, V. 1998, Iš vėlyvojo geležies amžiaus Baltų ginklų istorijos (kalavijų makštų galų apkalai), "Lietuvos Archeologija", t. 15, s. 287-332.

Kazakevičius, V. 2000, Baltų ir skandinavų karinių ryšių beiškant, "Istorija", t. 43, s. 19-24.

Kazakevičius, V. 2007, Vikingų ir baltų genčių kosolidacijos laikotarpis, [w:] Lietuvos istorija. Geležies amžius, t. 2, red. G. Zabiela, Vilnius, s. 299-400.

Kazakov, E.P. (Казаков Е.П.) 1991, Bulgarskoe selo X-XIII vekov nizovij Kamy, Kazan' (Булгарское село X-XIII веков низовий Камы. Казань).

Kazakov, E.P. (Казаков Е.П.) 1997, Ob ètnokul'turnyh komponentah narodov ūgo-vostočnoj Evropy v Volžskoj Bolgarii (po arheologičeskim materialam), [w:] Tatarskaâ arheologiâ 1, Kazan', s. 64-80 (Об этнокультурных компонентах народов юго-восточной Европы в Волжской Болгарии (по археологическим материалам), [w:] Татарская археология 1, Казань)

Кен'ко, Р. (Кенько П.) 2006, Rekonstrukciâ poâsnyh naborov X-XII vekov iz gomeľ'skoj oblasti, "Gistaryčna-arhealagičny zbornik", t. 22, s. 139-147 (Реконструкция поясных наборов X-XII веков из гомелской области).

Kibin', A.S. (Кибинь, А.С.) 2014, Ot âtvâzi do litvy. Russkoe pogranič'e s âtvâgami i litvoj v X-XIII vekah, Moskva (От ятвязи до литвы. Русское пограничье с ятвягами и литвой в веках. Москва.)

Kiersnowski, R. 1960, Pieniądz kruszcowy w Polsce wczesnośredniowiecznej, Warszawa.

Kirpičnikov, A.N. (Кирпичников, А.Н.) 1958, Russkie šlemy X-XIII vv., [w:] Sovetskaâ Arheologiâ 4, Moskva, s. 47-69 (Русские шлемы X-XIII вв., [w:] Советская Археология 4, Москва.)

(Кирпичников, А.Н.)1971, Drevnerusskoe oružie, Arheologiâ SSSR, E1-36, vyp. 3, Leningrad (Древнерусское оружие, Археология СССР).

Kiersnowski, R. 2009, Rannesrednevekovye zoločenyje šlemy. Novye nahodki i nablûdeniâ, Sankt-Peterburg. (Раннесредневековые золоченые шлемы. Новые находки и наблюдения, Санкт-Петербург).

Kivikoski, E. 1947, Die Eisenzeit Finnlands. Bilderatlas und Text I, Porvoo-Helsinki.

Kivikoski, E. 1966, Akanthusornamentik an frühgeschichtlichen Funden Westfinnlands, [w:] Pronksiajast varase feodalismini. Uurimusi baltmaade ja naaberalade arheoloogias, red. H. Moora, J. Selirand, Tallinn, s. 67-71.

Kivikoski, E. 1973, Die Eisenzeit Finnlands. Bildwerk und Text. Neuausgabe, Helsinki.

Kóčka-Krenz, H.1993, Bizuteria północno-zachodnio-słowiańska we wczesnym średniowieczu, Poznań.

Komar A.V. (Комар А.В.) 1999, Predsaltovskie i rannesaltovskij gorizonty Vostočnoj Evropy, [w:] Vita Antiqua 2, Kiiv, s. 111-136 (Предсалтовские и раннесалтовский горизонты Восточной Европы, [w:] Київ).

Komar A.V. (Комар А.В.) 2001, K voprosu o date i ètnokul'turnoj prinadležnosti šilovskih kurganov, [w:] Stepi Evropy v èpohu srednevekov'â 2, Doneck, s. 11-44 (К вопросу о дате и этнокультурной принадлежности шиловских курганов, [w:] Степи Европы в эпоху средневековья, Т. 2. Донецк).

Komar A.V. (Комар А.В.) 2005, Rangovaja semantika nabornyh poiasov kočevnikov Vostočnoj Evropy VII - nac. VIII v., [w:] Sugdejskij sbornik. Vyp. 2. Kiev-Sudak, s. 160-188.

Komar, A.V. (Комар, А.В.)2018, Istoriâ i arheologiâ drevnih Maďâr v èpohu migracii, Budapest (История и археология древних Маďяр в эпоху миграции, Budapest).

Koperski, A. 2001, Dzieje Przemysła, t. 1/1, Przemysł.

Kowalski, A.P. 2014, Antropologiczne problemy interpretacji duchowości dawnych Prusów, [w:] Zjawiska magiczno-demoniczne na terenie dawnych ziem pruskich na tle porównawczym, red. K. Graźawski, J. Gancewski, Olsztyn, s. 191-199.

Kovalevskaâ, V.B. (В.Б. Ковалевская) 1979, Poâsnye nabory Evrazii IV - IX vv. Prâžki. Археология СССР, Выпуск Е 1-2, Moskva (Поясные наборы Евразии IV-IX вв. Пряжки, Археологиâ SSSR).

Kruglov, E.V. (Круглов Е.В.) 2001, Pogrebalnyj obrâd Oguzov Severnogo Prikaspiâ 2-j pol. IX - 1-j pol. XI v., [w:] Stepi Evropy v èpohu srednevekov'â, 2. Hazarskoe vremâ, red. A. V. Evlgevsckij, Doneck, s. 395-446. (Погребальный обряд Огузов Северного Прикаспия 2-й пол. IX - 1-й пол. XI в., [w:] Степи Европы в эпоху средневековья, Том 2. Хазарское время. (ред.) А.В. Евглевский. Донецк).

Kruglov, E.V. 2016, Gosudarstvo Guzov v pamâtnikah arheologii i po dannym ibn Fadlana, [w:] Putešestvie ibn Fadlana: volžskij put' ot Bagdada do Bulgara. Katalog vystavki, Moskva, s. 186-225 (ГосударствоГузоввпамятниках археологиииподаннымиибнФадлана, [w:] ПутешествиеибнФадлана: волжскийпутьотБагдададоБулгара. Каталогвыставки).

Krylasova, N.B. (Крыласова, Н.Б.) 2019, Slitki i raznovesy Permskogo Predural'â kak istočnik dlâ izučeniâ srednevekovyh mer vesa, [w:] Povolžskaâ Arheologiâ 4(30), Kazan', s. 68-81 (Слитки и разновесы Пермского Предуралья как источник для изучения средневековых мер веса, [w:] Поволжская Археология 4(30), Казань).

Kubarev, V.D. (Кубарев В.Д.) 1984, Drevnetûrkskie izvaâniâ Altaâ, Novosibirsk (Древнетюркские изваяния Алтая. Новосибирск).

Kubarev, G.V. (Кубарев Г.В.) 2000, Halat drevnih Tûrok Central'noj Azii po izobrazitel'nym materialam, [w:] Arheologiâ, etnografiâ i antropologiâ Evrazii, t. 3, Krasnoobsk, s. 81-88 (Халат древних Тюрков Центральной Азии по изобразительным материалам, [w:] Археология, этнография и антропология Евразии, Но. 3. Краснообск).

Kulakov, V.I. (В.И. Кулаков) 1990, Drevnosti Prussov VI-XIII vv., Arheologiâ SSSR G 1-9, Moskva (Древности Пруссков VI-XIII вв., Археология СССР Г 1-9, Москва)

Kulakov, V.I. (В.И. Кулаков) 2016, Prusskie derivaty skandinavskoj militaria, "Acta Militaria Mediaevalia", t. 12, s. 25-33 (Прусскиедериватыскандинавской militaria).

Kulikauskas, P. 1982, Užnemunės piliakalniai, Vilnius.

Kulikauskas, P. 1972, Prekybiniai ryšiai IX-XIII amžiais, [w:] Lietuvos gyventojų prekybiniai ryšiai I-XIII a, red. M. Michelbertas, Vilnius, s. 149-239.

Kulikauskas, P. 1981, Prekyba, [w:] Lietuvių materialinė kultūra IX-XIII amžiuje, t. 2, red. R. Volkaitė-Kulikauskienė, s. 49-82.

Kuzina I.N. (Кузина И.Н.) 2016, Glass beads in the northern regions of Rus': issues of trade routes and chronology, "Archeologia Polski", t. 61, s. 219-240.

Kuzina I.N. (Кузина И.Н.) 2017, Voprosy hronologii stekljannyh bus russkogo severa XI veka, [w:] Pamâtniki srednevekovoj arheologii Vostočnoj Evropy, red. A.V. Črncov, Moskva, s. 264-269. (Вопросы хронологии стеклянных бус русского севера XI века, [w:] Памятники средневековой археологии Восточной Европы, red. А.В. Чернецов.

Kuznecova, V.N. (В.Н. Кузнецова) 2017, Pribaltijskij komponent v zoomorfnyh ukrašeniâh Drevnej Rusi, "Arheologiâ i istoriâ Pskova i Pskovskoj zemli", t. 32(62), s. 287-295 (Прибалтийский компонент в зооморфных украшениях Древней Руси, Археология и история Пскова и Псковской земли).

Kyzlasov L.R. (Кызласов, Л.Р.) 1981, Drevnehakasskaâ kul'tura čaatas, [w:] Stepi Evrazii v èpohu srednevekov'â VI-IX vv., red. S.A. Pletneva, Arheologiâ SSSR 18, Moskva, s. 46-52 (Древнехакасская культура чаатас, [w:] Степи Евразии в эпоху средневековья VI-IX вв., Археология СССР 18, red. С.А. Плетнева, Москва)

Kyzlasov, L.R., Korol', G.G. (Кызласов Л.Р., Король Г.Г.) 1990, Dekorativnoe iskusstvo srednevekovykh Hakasov kak istoričeskij istočnik, Moskva (Декоративное искусство средневековых Хакасов как исторический источник. Москва).

La Baume, W., Wilczek, J. 1941, Die frühmittelalterlichen Silberwaagen aus Ostpreußen, "Alt-Preußen", t. 5, z. 3, s. 39-43.

Labuda, G. 1961, Źródła skandynawskie i anglosaskie do dziejów Słowiańszczyzny, Warszawa.

Labutina, I.K. (red.) (И.К. Лабутина) 2014, Drevnerusskij nekropol' Pskova X - načala XI veka, 1, Rannegorodskoj nekropol' drevnego Pskova (po materialam raskopov na territorii Srednego goroda), Moskva-Sankt-Peterburg (Древнерусский некрополь Пскова X - начала XI века. Т. 1. Раннегородской некрополь древнего Пскова (по материалам раскопов на территории Среднего города).

Lamm, J.P. (wyd.) 2009, Apuolė. Ausgrabungen und Funde, 1928-1932, Klaipėda.

Leciejewicz, L. 2007, Grodzisko w Budzistowie. Badania w latach 1954-1958, [w:] Kołobrzeg. Wczesne miasto nad Bałtykiem. Origines Polonorum, t. 2, red. L. Leciejewicz i M. Rębkowski, Warszawa, s. 31-112.

Leont'ev, A.E., Nosov, E.N. (А.Е. Леонтьев, Е.Н. Носов) 2012, Vostočnoevropejskie puti soobšeniâ i trgovye svâzi v konce VIII - X v., [w:] Rus' v IX-X vekah. Arheologičeskaâ panorama, red. N.A. Makarov, Moskva-Vologda, s. 383-401 (Восточноевропейские пути сообщения и торговые связи в конце VIII - X в., [w:] Русь в IX-X веках. Археологическая панорама, (red.) Н.А. Макаров.

Lewicki, T. 1945, Polska i kraje sąsiednie w świetle "Księgi Rogera" geografa arbskiego z XII w. al.-Idrīsī'ego, cz. 1, Kraków.

Lewicki, T. 1954, Polska i kraje sąsiednie w świetle "Księgi Rogera" geografa arbskiego z XII w. al.-Idrīsī'ego, cz. 2, Warszawa.

Levaševa, V.P. (Левашева В.П.) 1967, Visočnye kol'ca, [w:] Očerki po istorii ruskoj derevni X-XIII vv., red. B.A. Rybakov, Trudy GIM 43, s. 7-54 (Высочные кольца, [w:] Очерки по истории русской деревни X-XIII вв., red. Б. А. Рыбаков).

Litvina, A.F., Uspenskij, F.B. (Литвина А.Ф., Успенский Ф.Б.) 2013, Russkie imena poloveckih knâzej. Meždinastičeskie kontakty skvoz' prizmu antroponimiki, Moskva (Русские имена половецких князей; междинастические контакты сквозь призму антропонимики, Москва).

Liwoch, R. 2005, Militaria z dziewiętnastowiecznych badań w Podhorcach, "Acta Militaria Mediaevalia", t. 1, s. 37-59.

Liwoch, R. 2008, Zachodnioukraińskie miecze i trzewiki pochew mieczowych od X do połowy XIII w., "Acta Militaria Mediaevalia", t. 4, s. 39-59.

Lopatin, N.V. (Н.В. Лопатин) 2012, Izborsk, [w:] Rus' v IX-X vekah. Arheologičeskaâ panorama, red. N.A. Makarov, Moskva-Vologda, s. 123-137 (Изборск, [w:] Русь в IX-X веках. Археологическая панорама, red. Н.А. Макаров).

Łowmiański, H. 1935, Prusy pogańskie, Toruń.

Mägi, M. 2005, On the mutual relationship between late prehistoric Saaremaa and the Livs, [w:] Rituals and relations. Studies on the Society and Material Culture of the Baltic Finns, red. S. Mäntylä, Helsinki, s. 187–206.

Mägi, M. 2011, Chapter 10: Viking Age and early medieval Eastern Baltic between the West and the East, [w:] Taxes, tributes and tributary lands in the making of the Scandinavian kingdoms in the Middle Ages, red. S. Imsen, "Norgesveldet", Occasional Papers No. 2, Trondheim, s. 189-235.

Mägi, M. 2016, The origin of Rus' and the question of Balto-Finnic role in this process, [w:] The Earliest States of Eastern Europe. Old Rus' and Medieval Europe: The Origin of States, red. T.N. Jackson, Moscow, s. 231-257.

Mägi, M. 2018, In Austrvegr. The Role of the Eastern Baltic in Viking Age Communication across the Baltic Sea, The Northern World. North Europe and the Baltic c. 400-1700 AD. Peoples, Economies and Cultures 84, Leiden - Boston. <https://doi.org/10.1163/9789004363816>

Makarova, T.I. , Pletneva, S.A. (Макарова, Т.И., Плетнева, С.А.) 1983, Poâs znatnogo voina iz Sarkela, [w:] Sovetskaâ Arheologiâ, t. 2, Moskva, s. 62-78 (Пояс знатного воина из Саркела, [w:] Советская Археология).

Maksimov. E.K. (Максимов Е.К.) 1960, Nahodka drevnerusskogo šlema v Saratovskom Zavol'z'e, Sovetskaâ Arheologiâ, t. 4, Moskva, s. 190-193 (Находка древнерусского шлема в Саратовском Заволжье, Советская Археология 4, Москва).

Mandel'stam, A.M. (Мандельштам А.М.) 1992, Rannie kočevniki skifskogo perioda na territorii Tuvy, [w:] Stepaâ polosa aziatskoj časti SSSR v skifo-sarmatskoe vremâ, red. tomu M.G. Moškova, Arheologâ SSSR, red. B.A. Rybakov, Moskva, s. 178-195 (Ранние кочевники скифского периода на территории Тувы, [w:] Степная полоса азиатской части СССР в скифо-сарматское время. ред. тома М.Г. Мошкова. Seria: Археология СССР, ред. Б.А. Рыбаков. Москва).

Marek, L. 2005, Early Medieval Swords from Central and Eastern Europe. Dilemmas of an Archaeologist and a Student of Arms, Wrocław.

Mažitov, N.A. (Мажитов Н.А.) 1977, Ūžnyj Ural v VII-XIV vv., Moskva (Южный Урал в VII-XIV вв.).

Mažitov, N.A. (Мажитов Н.А.) 1981a, Ūžnyj Ural v VI-VIII vv., [w:] Stepi Evrazii v epohu srednevekov'â, red. A.S. Pletneva, Arheologiâ SSSR, Moskva, s. 23-28 (Южный Урал в VI-VIII вв., [w:] Степи Евразии в эпоху средневековья VI- IX вв., Археология СССР 18, red. С.А. Плетнева, Москва).

Mažitov, N.A. (Мажитов Н.А.) 1981b, KurganyŪžnogo Urala VIII-XII vv., Moskva (Курганы Южного Урала VIII-XII вв., Москва).

Medvedev, A.F. (Медведев А.Ф.) 1959, K istorii plastinčatogo dospeha na Rusi, "Sovetskaâ Arheologiâ", t. 2, s. 119-134 (К истории пластинчатого доспеха на Руси).

Mellin-Wyczółkowska, I., Gołębiowska-Tobiasz, A. 2009, Nakładka okucia "heraldycznego" z cementarzyska w Robawach, gm. Reszel, st. XXIII, [w:] Bałtowie i ich sąsiedzi. Marian Kaczyński in memoriam (red. A. Bitner-Wróblewska, G. Iwanowska), Seminarium Bałtyjskie II, Warszawa, s. 569-578.

Mihajlov, A.V., Romanovskij, A.B. (А.В. Михайлов, А.Б. Романовский) 2016, O novom tipe pogrebal'nyh pamâtnikov XI v. v okrestnostâh Pskova, [w:] Arheologiâ i istoriâ Pskova i pskovskoj zemli 31, red. N.V. Lopatin, Moskva-Pskov-Sankt-Peterburg, s. 173-189. О новом типе погребальных памятников XI в. в окрестностях Пскова, [w:] Археология и история Пскова и псковской земли, red. Н.В. Лопатин, Москва-Псков- Санкт-Петербург.

Mihajlova, E.R. (Михайлова Е.Р.) 2018, «Baltskij sled» v kul'ture pskovskih dlennyh kurganov?, [w:] Ètnokul'turnye processy na territorii Belarusi v I - načale II tysâčelețiâ našej èry: materialy meždunar. nauč. konf., posvâš. 90-letiu prof. È. M. Zagorul'skogo, red. A. A. Egorejčenko, Minsk, 173-184 (Балтский след в культуре псковских длинных курганов?, [w:] Этнокультурные процессы на территории Беларуси в I - начале II тысячелетия нашей эры: материалы междунар. науч. конф., посвящ. 90-летию проф. Э. М. Загорюльского, red. А.А. Егорейченко).

Mikkelsen, E. 2002, Handel - misjon - religionsmøtter. Impulser fra buddhisme, islam og kristendom i Norden 500-1000 e.Kr., "Viking: norsk arkeologisk årbok", t. 65, s. 91-136.

Mogil'nikov, V. (Могильников В.) 2000, Gilevo VII, kurgan 4 - pamâtnik kimakov na Verhnem Altae, [w:] Tatar arheologiâse, t. 1-2(6-7), Kazan', s. 19-41 (Гилево VII, курган 4 - памятник кимаков на Верхнем Алтае, [w:] Татар археологиясе Казань).

Moskal, S. (Podgrobelski, Ś.O.) 1977, Wstęp do imagineskopii (próba zarysu), Kraków.

Mugurēvičs, Ē. 1960, Rozā šifera izstrādājumu atradumi Latvijā, "Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas Vēstis", 9 (158), s. 17-32.

Mugurēvičs, Ē. 1961, Svarīgākie ceļi Lībiešu un Latgaļu teritorijā, "Arheoloģija un Etnografija", t. 3, s. 61-81.

Mugurēvičs, Ē. 1965, Vostočnaâ Latviâ i sosednie zemli v X-XIII vv., Riga (Восточная Латвия и соседние земли в X-XIII вв.).

Mugurēvičs, Ē. 1974, Tirdzniecība. Kultūras un ekonomiskie sakari, [w:] Latvijas PSR arheoloģija, red. A. Bīrons, Ē. Mugurēvičs, Ā. Stubavs, E. Šnore, Rīga, s. 267-272.

Muraševa, V.V. (Мурашева В.В.) 2000, Drevnerusskie remennye nabornye ukrašeniâ (X-XIII vv.), Moskva (Древнерусские ременные наборные украшения (X-XIII вв.), Москва).

Nadolski, A. 1954, *Studia nad uzbrojeniem polskim w X, XI i XII wieku*, Acta Archaeologica Universitatis Lodziensis 3, Łódź.

Nagy, K.E., Bíró, Á., Bollók, Á., Költő, L., Langó, P., Antal Türk, A. 2010, *Byzantine Silk Fragments from a Tenth-century Grave at Fonyód. New Data on a Garment in the Tenth-century Carpathian Basin*, "Ars Decorativa", t. 27, s. 21-49.

Nalepa, J. 1964, *Jaćwięgowie. Nazwa i lokalizacja*, Białystok.

Narożnyj, E.I. (Нарожный Е.И.) 2008, *O nekotoryh tipah srednevekovyh šlemov s territorii severnogo Kavkaza*, [w:] *Voennaâ Arheologiâ. Sbornik materialov seminara pri Gosudarstvennom istoričeskom muzee 1*, Moskva, s. 42-54 (O nekotoryh tipah srednevekovyh šlemov s territorii severnogo Kavkaza, [w:] *Военная Археология. Сборник материалов семинара при Государственном историческом музее 1*, Москва)

Navickaitė-Kunčienė, O. 1966, *Seniausios (X-XIII amžių) svorio matų sistemos Lietuvoje klausimu*, "Lietuvos TSR mokslų akademijos darbai", serija A, 2(21), s. 143-159.

Nerman, B. 1929, *Die Verbindungen zwischen Skandinavien und dem Ostbaltikum in der jüngeren Eisenzeit*, Stockholm.

Nerman, B. 1931, *Der Handel Gotlands mit dem Gebiet am Kurischen Haff im 11. Jahrhundert*, "Prussia", t. 29, s. 160-173.

Nickel, H. 2002, *The Mutual Influence of Europe and Asia in the Field of Arms and Armour*, [w:] *A Companion to Medieval Arms and Armour*, red. D. Nicolle, Woodbridge, s. 107-125.

Nicolle, D. 1999, *Arms and Armour of the Crusading Era, 1050-1350. Islam, Eastern Europe and Asia*, London-Mechanicsburg.

Nowakiewicz, T. 2018, *Wczesnośredniowieczne niemonetarne importy ze strefy mużułmańskiej na ziemiach polskich*, [w:] *Pierwsze kontakty polsko-arabskie. Transfer kultury w dziejach Polski*, red. A. Nalborczyk, M. Switat, J. Tyszkiewicz, Warszawa, s. 225-244.

Papakin A. 2019, *Importy czy łupy z Rusi? Problem pochodzenia "wielkopolskich" hełmów X - początku XI wieku*, [w:] *Colloquia Russia*, seria I, t. 9, Ruś a Polska (X-XIV wiek), red. V. Nagirnyy, T. Pudłocki, Kraków, s. 55-68.

Papakin, A.G., Bezkorovajna, Ū.G., Prokopenko, V.M., (Папакін, А.Г., Безкоровайна, Ю. Г., Прокопенко, В.М.) 2017, *Šolomi tipu "Čorna Mogila": novi znahidki ta problema pohodžennâ*, [w:] *Naukovij visnik Nacional'nogo muzeu istorii Ukraïni 2*, red. T.V. Sosnovs'ka (Шоломи типу "Чорна Могила": нові знахідки та проблема походження, Науковий вісник Національного музею історії України, Т.В. Сосновська), s. 45-56.

Paulsen, P. 1963, *Schwertortbänder der Wikingerzeit. Ein Beitrag zur Frühgeschichte Osteuropas*, Stuttgart.

Pedersen, U. 2008, Weights and Balances, [w:] Means of Exchange. Dealing with Silver in the Viking Age, red. D. Skre, Kaupang Excavation Project, Publication Series 2, Norske Oldfunn 23, s. 119-178.

Pejda, K. 2018, Konfucjusz. Analekta, Warszawa.

Pekarskaja, L.V., Kidd, D. 1994, Der Silberschatz von Martynovka (Ukraine) aus dem 6. und 7. Jahrhundert, Innsbruck.

Plavinski M. (Плавінскі, М.А.) 2013, Uzbraenne belaruskih zemlâũ X-XIII stagoddzâũ, Minsk (Узбраенне беларускіх земляў X-XIII стагоддзяў).

Price, N. 2008, Dying and the Dead: Viking Age Mortuary Behaviour, [w:] The Viking World, red. S. Brink, N. Price, London-New York, s. 257-273.

Râbinin, E.A. (Е.А. Рябинин) 1986, Kostromskoe Povolž'e v èpohu srednevekov'â, Leningrad (Костромское Поволжье в эпоху средневековья, Ленинград).

Radiņš, A. 1999, 10.-13. gadsimta senkapi Latgaļu apdzīvotajā teritorijā un Austrumlatvijas etniskās, sociālās un politiskās vēstures jautājumi, Rīga.

Radiņš, A. 2006, Lower Daugava Area in the 1st-11th Century. Ethnic, Economic, Social and Political Change - on the Question of Activity along Daugava Waterway, [w:] Transformatio mundi. The Transition from the Late Migration Period to the Early Viking Age in the East Baltic, red. M. Bertašius, Kaunas, s. 81-92.

Radiņš, A. 2007, Epoka żelaza, [w:] Skarby starożytnej Łotwy, red. A. Bitner-Wróblewska, Warszawa, s. 155-279.

Radiņš, A. 2008, Daugmale, "Archaeologia Lituana", t. 9, s. 57-65.

Ratas, J., Kiudsoo, M. 2016, The craft and jewellery box from Kõue, Harju County, "Archaeological Fieldwork in Estonia 2016", s. 61-68.

Rauhut, L., Długopolska, L. 1971, Wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe w obudowie kamiennej w Pokrzywnicy Wielkiej, pow. Nidzica, "Wiadomości Archeologiczne", t. 36, s. 292-353.

Rauhut, L., Rauhut, J., Potemski, Cz. 1962, Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na grodzisku "Wyszogród" w Fordonie pow. Bydgoszcz w r. 1959, "Wiadomości Archeologiczne", t. 27, s. 283-311.

Révész, L. 1999, Emlékezzetek utatok kezdetére... Régészeti kalandozások a magyar honfoglalás és államalapítás korában, Budapest.

Rudenko, K.A. (К.А. Руденко) 2015, Hronologiâ bulgarskih seliŝ konca X-XIII v. v Zapadnom Zakam'e (po materialam issledovanij 1992-2011 gg.), [w:] Goroda i vesi srednevekovoj Rusi: arheologiâ, istoriâ, kul'tura: k 60-letiũ Nikolaâ Andreeviča Makarova, red. P.G. Gajdukov, Moskva-Vologda, s. 135-154 (Хронология болгарских селищ конца X-XIII в. В Западном Закамье (по материалам исследований 1992-2011 гг.), [w:] Города и

веси средневековой Руси: археология, история, культура: к 60-летию Николая Андреевича Макарова, red. П. Г. Гайдуков).

Rutherford, A. 2017, Krótka historia wszystkich ludzi, którzy kiedykolwiek żyli. Opowieści zapisane w naszych genach, Warszawa.

Rybakov, B.A. (Рыбаков Б.А.) 1953, Drevnie Rusy, Soetskaâ Arheologiâ XVII, Moskva, s. 23-104 (Древние Русы [w:] Советская Археология, t. 17, Москва).

Samokvasov, D.Ya. (Самоквасов Д.Я.) 1916, Mogil'nyâ drevnosti Siëverâns'koj Ćernigovšiny, Moskva (Могильные древности Сіѳверянської Черниговщини. Москва).

Sartkožauly, K., Oĉir, A., Ėrdènèbold, L., Karžabajuly, Ź. (Сарткожаулы К., Очир А., Эрдэнэболд Л., Каржабайулы Ж.) 2012, Drevnetûrkskij podzemnyj mavzolej rannego srednevekov'â (predvaritel'nyj kratkij obzor), [w:] Voprosy tûrkologii, t. 2, Moskva, s. 80-110 (Древнетюркский подземный мавзолей раннего средневековья (предварительный краткий обзор), [w:] Вопросы тюркологии, t. 2, Москва).

Sawicka, L. 2011, Szurpiły, st. 8 ("Mosiężysko"), woj. podlaskie. Badania w latach 2008-2010, "Światowit", t. 8(49), s. 263-268.

Savinov, D. G. (Савинов Д. Г.) 1998, Srostkijskij mogil'nik (raskopki M.N. Komarovoj v 1925 g. i S.M. Sergeeva v 1930 g.), [w:] Drevnosti Altaâ, Izvestiâ laboratorii arheologii 3, Gorno-Altajsk, s. 166-181 (Сросткинский могильник (раскопки М.Н. Комаровой в 1925 г. и С.М. Сергеева в 1930 г.), [w:] Древности Алтая, Известия лаборатории археологии 3, Горно-Алтайск).

Sedov V.V. (В.В. Седов) 1982, Vostoĉnye slavâne v VI-XIII vv., Arheologiâ SSSR 14, Moskva (Восточные славяне в VI-XIII вв., Археология СССР, 14).

Sedov V.V. (В.В. Седов) 2007, Izborsk v rannem Srednevekov'e, Moskva (Изборск в раннем Средневековье).

Sedova, M.V. (Седова М.В.) 1981, Ūvelirnye izdeliâ drevnego Novgoroda (X-XV vv.), Moskva (Ювелирные изделия древнего Новгорода (X-XV вв.)).

Shiroukhov, R., Baranov, V., Ivakin, V. 2019a, The Balts and Kievan Rus'. New Baltic cemetery in Ukraine, ZBSA Scientific Colloquium 22, 22. November 2018, [w:] Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, Jahresbericht 2018, red. C. v. Carnap-Bornheim, Schleswig, s. 108.

Shiroukhov, R., Baranov, V., Ivakin, V. 2019b, The Balts and Kievan Rus'. New Baltic cemetery of the 11th century in Ukraine, [w:] 25th EAA Annual Meeting (Bern, 2019) - Abstract Book, Bern, s. 16.

Sikora, P. 2003, Frühmittelalterliche Ortבänder bei West- und Ostslawen. Versuch einer typologisch-chronologischen Einordnung, "Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters" 31, s. 11-38.

Sindbæk, S.M. 2003, Slædetransport i Rusland og spørgsmålet om den tidlige vikingetids orientalske import i Nordeuropa, "Fornvännen", t. 3(98), s. 179-193.

Sindbæk, S.M. 2007, The Small World of the Vikings: Networks in Early Medieval Communication and Exchange, "Norwegian Archaeological Review", 40/1, s. 59-74. <https://doi.org/10.1080/00293650701327619>

Sinicyn, I.V. (И.В. Сеницын) 1950, Arheologičeskie pamâtniki po reke Malyj Uzen', "Kratkie Soobšeniâ Instituta Material'noj Kul'tury imeni N.Â. Marra", XXXII, s. 101-112 (Археологические памятники по реке Малый Узень, "Краткие Сообщения Института Истории Материальной Культуры имени Н. Я. Марра").

Sitzungsberichte 1900, Öffentliche Sitzung im Saale der Drei-Kronen-Loge am 25. Februar 1897, "Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia", t. 21, s. 270-278.

Słupecki, L.P. 1998, Wyrocznie i wróżby pogańskich Skandynawów. Studium do dziejów idei przeznaczenia u ludów indoeuropejskich, Warszawa.

Smirnov, A.P. (Смирнов А.П.) 1951, Volžskie Bulgary, Trudy Gosudarstvennogo Istoričeskogo Muzeâ XIX, Moskva (Волжские Булгары, Труды Государственного Исторического Музея XIX, Москва.)

Sperber, E. 1991, Balances and weights in Viking Age Sweden, "Laborativ Arkeologi", t. 5, s. 163-170.

Spicyn, A.A. (А.А. Спицын) 1905, Vladimirskie kurgany, "Izvestiâ Imperatorskoj Arheologičeskoj Kommissii", t. 15, s. 84-172 (Владимирские курганы, Известия Императорской Археологической Комиссии).

Spirgis, R. (Спиргис Р.) 2019, Livskie podražaniâ gotlandskim brakteatam X-XIII vv., [w:] Zemlâ naša velika i obil'na... 90-letiu A.N. Kirpičnikova posvâšaetsâ, red. S.V. Beleckij, Sankt-Peterburg, s. 405-423 (Ливские подражания готландским брактеатам X-XIII вв., [w:] Земля наша велика и обильна... 90-летию А.Н. Кирпичникова посвящается, red. С.В. Белецкий).

Steuer, H. 1997, Waagen und Gewichte aus dem mittelalterlichen Schleswig. Funde des 11. bis 13. Jahrhunderts aus Europa als Quellen zur Handels- und Währungsgeschichte, Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters, Beiheft 10, Köln-Bonn.

Stubavs, Ā. 1974, Maiņa, [w:] Latvijas PSR arheoloģija, red. A. Bīrons, Ē. Mugarēvičs, Ā. Stubavs, E. Šnore, Rīga, s. 168-169.

Stjerna, N. 2004, En stäppnomadisk rustning från Birka, "Fornvännen", 99:1, s. 28-32.

Širouhov, R.A. (Широухов, Р.А.) 2014, Importy drevnerusskih tipov na territorii prussov v X/XI-XIV vv., [w:] Rus' v IX-XII vekah. Obšestvo, gosudarstvo, kul'tura, red. N.A. Makarov, A.E. Leont'ev, Moskva-Vologda, s. 386-412 (Импорты древнерусских типов на территории пруссов в X/XI-XIV вв., Русь в IX-XII веках. Общество, государство, культура. Ред. Н.А. Макаров, А.Е. Леонтьев. Москва-Вологда).

Šmits, P. 1936, Latvijā atrastas ķīniešu lietas, "Senatne un Māksla", z. 4, s. 117-118.

Šnē, A. 2003, Sabiedrība un vara: sociālās attiecības Austrumlatvijā 7.-12. gs. Promocijas darba kopsavilkums, Rīga.

Šturms, E. 1936, Vilkmuižas ezera atradumi, "Senatne un Māksla", z. 2, s. 72-86.

Świętosławski, W. 1997, Archeologiczne ślady najazdów tatarskich na Europę Środkową w XIII w., Łódź.

Świętosławski, W. 2006, Ślady koczowników Wielkiego Stepu z X, XI i XII wieku w dorzeczach Wisły i Odry, Łódź.

Thunmark-Nylén, L. 1995, Die Wikingerzeit Gotlands, I, Abbildungen der Grabfunde, Stockholm.

Thunmark-Nylén, L. 1998, Die Wikingerzeit Gotlands, II, Typentafeln, Stockholm.

Thunmark-Nylén, L. 2006a, Die Wikingerzeit Gotlands, III:1, Text, Stockholm.

Thunmark-Nylén, L. 2006b, Die Wikingerzeit Gotlands, III:2, Text, Stockholm.

Tischler, O. 1890, Über den Zuwachs der archäologischen Sammlung des Provinzial-Museums im Jahre 1888, "Schriften der Physikalisch-Ökonomischen Gesellschaft", t. 30, s. 25-32.

Tiškin, A.A., Gorbunov V.V., Muhareva, A.N, Seregin, N.N., Munhbaâr, B.Ā. (А.А. Тишкин, В.В. Горбунов, А.Н. Мухарева, Н.Н. Серегин, Б.Ч. Мунхбаяр) 2016, Izučenie arheologičeskikh pamâtnikov Mongol'skogo Altaâ (po rezul'tatam èkspedicionnyh rabot v 2015 g.), Teoriâ i praktika arheologičeskikh issledovanij 4(16), Barnaul, s. 152-171 (Изучение археологических памятников Монгольского Алтая (по результатам экспедиционных работ в 2015 г.), [w:] Теория и практика археологических исследований 4 (16), Барнаул)

Tomsinskij S.V. (С.В. Томсинский) 2020, Nakladka na sumku pervoj poloviny X v. iz Ugliča, [w:] "Na odno krylo - serebrânaâ, Na drugoe - zolotaâ". Sbornik statej pamâti Svetlany Râbčevoj, red. R.A Rabinovič, N.P. Tel'nov, Kišinev, s. 69-75 (Накладка на сумку первой половины в. из Углича, [w:] "На одно крыло - серебряная, На другое - золотая...". Сборник статей памяти Светланы Рябцевой, red. Р.А. Рабинович, Н.П. Тельнов, Кишинев).

Tõnisson, E. 1966, Lisandeid Idumea ajaloole, [w:] Pronksiajast varase feodalismini. Uurimusi baltmaade ja naaberalade arheoloogiast, red. H. Moora, J. Selirand, Tallinn, s. 198-206.

Tõnisson, E. 1974, Die Gauja-Liven und ihre materielle Kultur (11. Jh. - Anfang 13. Jhs.). Ein Beitrag zur ostbaltischen Frühgeschichte, Tallinn.

Trawkin, P.N. (Травкин, П.Н.) 2012, Verhnevolžskij srednevekovyj kostûm. Ivanovskij kraj, Ivanovo (Верхневолжский средневековый костюм. Ивановский край).

Tropin, N.A. (Н.А. Тропин) 2018, O social'noj atributike naremennih nakladok s otkrytyh torгово-remeslennyh poselenij konca XI - načala XV v. v Verhnem Podon'e, "KSIA", t. 253, 277-292 (O социальной атрибутике наременных накладок с открытых торгово-ремесленных поселений конца XI - начала XV в.в. Верхнем Подонье).

Tryjarski, E. 1991, Zwyczaje pogrzebowe ludów tureckich na tle ich wierzeń, Warszawa.

Tvauri, A. 2012, The Migration Period, Pre-Viking Age, and Viking Age in Estonia, Estonian Archaeology 4, Tartu. https://doi.org/10.26530/OAPEN_423944

Vaitkuskienė, L. 1979, Gintališkės kapinynas, "Lietuvos Archeologija", t. 1, s. 44-75.

Valiulina, C.I., Rudenko, K.A. (Валиулина С.И., Руденко, К.А.) 1991, Arheologičeskie issledovania Bilârskogo gorodiša ěkspediciej KGU v 1989 g., [w:] Problemy arheologii Srednego Povolž'â, red. A.H. Halikov, Kazan', s. 58-78 (Археологические исследования Билярского городища экспедицией КГУ в 1989 г., [w:] Проблемы археологии Среднего Поволжья, red. А.Х. Халиков, Казань).

Vasiliauskas, E. 2007, Žiemgalių žemės XII-XIII a., [w:] Kryžiaus karų epocha Baltijos regiono tautu istorinėje sąmonėje. Mokslinių straipsnių rinkinys, red. R. Trimonienė, R. Jurgaitis, Šiauliai, s. 34-64.

Vasūtīn A.S., Onišenko S.S. (Васютин А.С., Онищенко С.С.) 2010, Kočevničeskie komponenty v material'noj kul'ture naseleniâ Verhneobskoj kul'tury Kuzneckoj kotloviny (VII-X vv. n.ě.), [w:] Drevnosti Sibiri i Central'noj Azii, 3(15). Gorno-Altajsk, s. 103-116 (Кочевнические компоненты в материальной культуре населения Верхнеобской культуры Кузнецкой котловины (VII-X вв. н. э.), [w:] Древности Сибири и Центральной Азии, 3(15), Горно-Алтайск).

Vaškevičiūtė, I. 2001, Svarstyklės ir svarstyklių dėžutės pietinėje Žiemgaloje, "Lietuvos Archeologija", t. 21, s. 275-282.

Vilinbahov, V. B. (Вилинбахов, В.Б.) 1963, Baltijsko-Volžskij put', "Sovetskaâ Arheologiâ", t. 3, s. 126-135 (Балтийско-волжский путь, "Советская Археология").

Vogelsang-Eastwood, G. 2004, Sasanian "Riding-Coats": The Iranian Evidence, [w:] Riding Costume in Egypt. Origin and Appearance, red. C. Fluck, G. Vogelsang-Eastwood, Leiden-Boston, s. 209-229.

Volkaitė-Kulikauskienė R. 1970, Lietuviai IX-XII amžiais, Vilnius.

Wajda, S. 2014, Wroby szklane, [w:] Średniowieczne cmentarzysko w Czarnej Wielkiej, t. 2, red. H. Karwowska, Białystok, s. 57-103.

Werner, J. 1988, Adelsgräber von Niederstotzingen bei Ulm und von Bokchondong in Südkorea: Jenseitsvorstellungen vor Rezeption von Christentum und Buddhismus im Lichte vergleichender Archäologie, München.

Wróblewski, W. 2015, Zagadkowy lud Bruzzi, [w:] Materiały do Archeologii Warmii i Mazur 1, red. S. Wadył, M. Karcewski, M. Hoffmann, Warszawa-Białystok 2015, s. 295-307.

Wróblewski, W., Jończyk, L., Troncik, A. 2015, O metodyce używania wykrywaczy metali we współczesnej praktyce archeologicznej. Przykład badań jaćwieskiego kompleksu osadniczego w Szurpiłach k/Suwałk, [w:] Materiały do Archeologii Warmii i Mazur 1, red. S. Wadył, M. Karczewski, M. Hoffmann, Warszawa-Białystok, s. 67-73.

Wróblewski, W., Sawicka, L. 2012, Relikty osadnictwa jaćwieskiego w obrębie Suwalskiego Parku Krajobrazowego, [w:] XXXV lat Suwalskiego Parku Krajobrazowego, red. T. Świerubska, M. Rant-Tanajewska, Turtul, s. 39-44.

Wyczółkowski, M. 2009, "Baba" kamienna z Poganowa. Wczesnośredniowieczne miejsce kultu Prusów, [w:] Bałtowie i ich sąsiedzi. Marian Kaczyński in memoriam, red. A. Bitner-Wróblewska, G. Iwanowska, Seminarium Bałtyjskie II, Warszawa, s. 605-633.

Zaharov, S.D., Kuzina, I.N. (Захаров С.Д., Кузина И.Н.) 2005, O nekotoryh osobennostâh material'noj kul'tury severnyh poselenij, "Rossijskaâ Arheologiâ, 4, s. 115-124. (O некоторых особенностях материальной культуры северных поселений, "Российская археология").

Zaharov, S.D., Kuzina, I.N. (Захаров С.Д., Кузина И.Н.) 2010, Torgovo-èkonomièskie otnošení Rusi i Volžskoj Bolgarii (po materialam srednevekovyh pamâtnikov Russkogo Severa, [w:] Rus' i Vostok v IX-XVI vekah: novye arheologièskie issledovaniâ, red. N.A. Makarov, V.Û. Koval', Moskva, s. 28-35 (Торгово-экономические отношения Руси и Волжской Болгарии (по материалам средневековых памятников Русского Севера), Русь и Восток в IX-XVI веках: новые археологические исследования, red. Н.А. Макаров, В.Ю. Коваль).

Zaharov, S.D., Mesnânkina S.B., Kuzina I.N., Zozulâ S.S. 2016, Krutik i Timerëvo: arheologièskie issledovaniâ 2011-2015 godov, "Vestnik RGNF. Gumanitarnye i obšesrvennye nauki", s. 169-18.

Zajceva, I.E. (И.Е. Зайцева) 2014, Detali poâsnoj i uzdečnoj garnitury iz materialov obsledovaniij sel'skih poselenij Suzdal'skogo Opol'â, [w:] Rus' v IX-XII vekach. Obšestvo, gosudarstvo, kul'tura, red. N.A. Makarov, A.E. Leont'ev, Moskva-Vologda, s. 363-376 (Детали поясной и уздечной гарнитуры из материалов обследований сельских поселений Суздальского Ополя, [w:] Русь в IX-XII веках. Общество, государство, культура, red. Н.А. Макаров, А.Е. Леонтьев, Москва-Вологда).

Zariņa, A. 2006, Salaspils Laukskolas kapulauks. 10.-13. gadsimts, Rīga.

Zelencova, O.V., Kuzina, I.N., Milovanov, S.I., Černenko, V.V. (Зеленцова О.В., Кузина И.Н., Милованов С.И., Черненко В.В.). 2010, Ântar iz raskopok v drevnejšej časti Vladimira na Klâz'me, [w:] Baltijskij ântar. Nauka. Kul'tura. Èkonomika, Materialy mieždunarodnogo nauènogo simpoziuma "Dobyča i obrabotka ântar'â na Sambii". Kaliningrad, 12-14 maâ 2010 g., red. Z. V. Kostâšova, Kaliningradskij muzej ântar'â, Kaliningrad, s. 75-81 (Янтарь из раскопок в древнейшей части Владимира-на-Клязьме, [w:] Балтийский янтарь. Наука. Культура. Экономика. Материалы международного научного симпозиума «Добыча и обработка янтаря на Самбии». Калининград. 12-14 мая 2010 г. (ред.) З.В. Костяшова. Калининградский музей янтаря. Калининград).

Zelencova, O.V., Kuzina, I.N., Milovanov, S.I. (Зеленцова О.В., Кузина И.Н., Милованов С.И.) 2013, Amber trade in Medieval Rus': the current state and prospects for research, [w:] The International Amber Research Symposium, Gdańsk, s. 79-80.

Żak J. 1963, "Importy" skandynawskie na ziemiach zachodniosłowiańskich od IX do XI wieku. Część katalogowa, Poznań.

Żak J. 1967, "Importy" skandynawskie na ziemiach zachodniosłowiańskich od IX do XI wieku. Część analityczna, Poznań.

Żołędziowski, K. 2015, Was there a bronze workshop at the 'Targowisko' (site 4) settlement at Szurpiły near Jeleniewo?, "Novensia", t. 26, s. 141-153.

Żółkowska, J. 2016, Przyczynek do badań nad wczesnośredniowiecznymi zawieszkami z wizerunkami przypisywanymi św. Jerzemu. Znaleźiska z obszaru Polski, "Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego", t. 37, s. 247-278.
<https://doi.org/10.15584/misroa.2016.37.12>

Žukovskij, M.O. (М.О. Жуковский) 2018, Srednevekovye vesovye gir'ki s podražaniâmi arabskim nadpisâm, "Povolžskaâ Archeologiâ", t. 4(26), s. 117-136 (Средневековые весовые гири с подражаниями арабским надписям, Поволжская Археология).

Žulkus, V. 2007, Armed and Expected. Traders and their Ways in Viking Times, "Archaeologia Baltica", t. 8, s. 310-320.

Žulkus, V. 2011, Settlements and Piracy on the Eastern Shore of the Baltic Sea: the Middle Ages to Modern Times, "Archaeologia Baltica", t. 16, s. 58-71.
<https://doi.org/10.15181/ab.v16i0.34>

Žulkus, V., Bertašius M. 2009, Handelsplätze zwischen Danziger und Rigaer Bucht zur Zeit Wulfstan, [w:] Wulfstan's Voyage: the Baltic Sea Region in the Early Viking Age as Seen from Shipboard, red. A. Englert, A. Trakadas, Maritime Culture of the North 2, Vikingskibsmuseets Forlag, Roskilde, s. 198-204.